Ч. 18. (9849) Львів, четвер 21. вересня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік XL.

ДІЛО

Виходить щоденно рано.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов. — Конто почт. щад. 143 322. — Адреса тел.: „Діло—Львів". — Нач. Редактор приймає від 10—11 год. передпол. — Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА Місячно в краю 2000 Мп. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Німеччині 300 н. марок, Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. корон. Румунія 50 лей. Болгарії 50 левів, Австрії 2 500 мп. Зміна адреси 100 мп.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА **30 Мп.**

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО". Начальний редактор: ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ

На ріжні теми.

Ревність п. прокуратора. — Польські акти й заходи відносно Східної Галичини. — Становище Антанти. — Налогово хорий п. Маєр, містерії з процесом. — „Час" в ролі агітатора.

В останніх днях п. прокуратор набрав широкого розмаху. Після формального знесення виїмкового стану на кілька днів ніби полекшало хоба на те, щоби опісля із здвоєною силою, із більшим розмахом виявити всю всемогучість прокураторської зброї: Положення української преси не тільки не змінилося, але значно погіршилося. Кожде питання дня, що має тісне відношення до нашого національного організму, є нецензурне. Українська газета не має ніякої можливости порушити важливі з нашої національно-політичної точки питання, не має спромоги виявити становища до них. Чи це буде проєкт державного устрою Сх. Галичини, який є тільки проєктом, який може бути поміщений без шкоди для когонебудь в кождій газеті світа, як безліч всяких инших проєктів, що змагають до привернення трівкого мира, чи це будуть містерії з процесом Федака і тов., чи погляд навіть чужинної (не української) преси на відносини у Сх. Галичині, чи резигнація членів виборчих комісій, котрим прецінь, вільно резигнувати, чи . . . і т. д. — все те падає жертвою ревности п. прокуратора.

Наші журливі змагання, щоби вкінці зорієнтуватися, що саме є неприємне для п. прокуратора, а що він в своїй всемогучій ласкавости може випустити на денне світло, до нинішнього дня не могли ніяким чином сконкретизуватися. Трилітні наші взаємини з п. прокуратором, виявляють велику дозу химерности й непостійности. Те, що вчора пройшло, сьогодня заквестіоновано, те, що вчора не стояло в някій колізії з постановами закона, сьогодня є страшним злочином. В останніх днях п. прокуратор пішов в своїй ревности так далеко і виявив такий старопольський жест, що сконфіскував навіть невинний зазив закладати українські приватні школи. Ну щож? — tempora mutantur et nos mutamur in illis. Власне наші взаємини з п. прокуратором є найкращою й найдосаднійшою ілюстрацією цеї глибокої думки. Давнійше ми апелювали до п. прокуратора, просили його, щоб менше уваги нам посвячував. Сьогодня одначе залишаємо цей спосіб апелю, корися химерній долі, бо знаємо, що мусимо сяк чи так й на далі бути тереном гулянки енергійного олівця енергійного й пересякнутого законністю п. прокуратора.

П. прокуратор, котрий не любить, як ми в якійнебудь формі порушуємо справу Сх. Галичини, все таки в своїй далекойдучій ласкавости часом дозволяє нам подати хоч щонебудь з того, що перейшло вже через фільтр польської преси, натурально з її анексіоністичним освітленням, або має печать нездарного Пата. З останніх відомостей, що доторкають невирішеної справи Сх. Галичини годиться зазначити перш усього ноту п. Нарутовіча до держав Антанти з проханням на дозвіл перевести вибори у Східній Галичині під наглядом коаліції. Розуміється, тут все в порядку. П. Нарутовіч може просити Антанту о такий дозвіл, може навіть з нею переговорювати в тій справі, одначе перед апробатою хочби одного чинника, бо другий чинник: українське населення польська політика постійно ігнорує і — навпаки — робить свої кроки в діяметрально противному напрямку до бажань і змагань українського народу — не може розписувати виборів у Сх. Галичині, не може тягнути до виборчих комісій людей, котрі не почувають себе горожанами польської держави, а навіть не вміють читати й писати по польськи, значить в останньому випадку не відповідають вимогам таки польського закона про виборчу ординацію. Колиб лишити на боці польські управнення, то яка льогіка є в тому, що з одного боку проситься о дозвіл на розписання виборів на території антантської суверенности, а з другого боку, не виждавши дозволу, їх таки розписується. Та цей альогічний маневр — якимнебудь чином, проти постанов обовязуючих міжнародніх трактатів, проти законів льогіки — вже розбився о тверду й непохитну поставу загалу українського населення. І тут нішо не поможе „новеля" до виборчої ординації, якої тенденцією є: хитро-мудро стягнути нову контрибуцію з українського населення Сх. Галичини. Вибори у Сх. Галичині вже є погребані, мимо того, що польська влада хоче спробувати іще через формальську фірму моральних банкротів пустити між українське населення агітаторів в козацьких шапках, жупанах і шараварах. І ця маскарада скінчиться нічим, або навіть трагедією шараварників.

Прохання п. Нарутовіча не принято до відома. Що більше! Як доносить „Вінер Моргенцайтунг" навіть у Франції розписання виборів зробило прикре враження. Польщі мається уділити приятельської поради, щоби вона здержалася від виборів у Сх. Галичині „що до територіяльної приналежности котрої не наступило іще остаточне рішення". В противному разі сторожі версайльського трактату не признають важности тих виборів. Тепер черга на польських політиків і відповідальних державних мужів здержати заколот і хаос, який викликали вони у Сх. Галичині через розписання виборів.

Крім виборів, що дотикають до живого інтереси східно-галицького населення і території Сх. Галичини, на черзі політичного дня ваготить справа Ст. Федака і тов. Мимо того, що за кілька днів минає рік, від коли в тюрмі Баторія сидить 13 юнаків, мимо великих приготовань з боку прокуратури, польського суду, польського уряду і т. д. справа Федака і тов не може діждатися денного світла і то через дрібничку. Сталося вже другий раз те, що не може статися ніде в світі: предсідник трибуналу п. Маєр захорів отсе вже другий раз. Думаємо, що п. президент суду знає інклінацію до хоріб і то ріжного рода. Чогож тоді не поставити на чоло трибулалу судді, що є здоровий як риба, що не слабує ані на печінку, ані на серце? Хібаж у львівськім суді немає здорових суддів? Це тим більше бажане, що п. Маєр міг би захоріти і в часі розправи як слабого серця чоловік, а розправа певно дуже ділати буде і на нерви і на серце і на мозок. Наші передбачування що до розправи сповнилися. Але не о це ходить. Ходить о те, що справа Федака і тов. взагалі находиться в хоробливому стані. Найвищий час покінчити з тою хоробою і вивести на денне світло справу 13 молодих людей, котрі без присуду караються в польській тюрмі.

До справ, які мимоходом годиться порушити, належить і справа тзв. воєвідської автономії. Польський проєкт, який появився на днях, не відбігаючи майже в нічім від оголошеного нами в своїм часі, є кпинами і наругою над всяким правом і справедливістю. Колиб навіть не істнували міжнародні трактати відносно Сх. Галичини, колиб змагання галицько-українського народу не мали виразних, ярко здекларованих і непохитно твердих основ, колиб вони не зосередковувалися в одній єдиній напрямній, то й тоді ми не малиб иншого означення на цей проєкт, як — провокація!

Варто кількома словами підмітити, як старенький, беззубий станьчиківський „Час" „боронить" того проєкту перед розяреними кресовими комітаджами і як стає в ролю агітатора. „Час" мамротить: „Зміст і тенденцію проєкту треба оцінювати під кутом заграничного положення. Бож відомо, що вже в грудні 1919. р. звернулися коаліційні держави (Найвища Рада) до Польщі з візванням, аби вона надала Східній Галичині „статут" — а навіть склали нарис такого „статуту", що надавав тій „дільниці" дуже далекойдучу автономію. Домаганню держав, аби приняти той кривдячий польське населення статут, Польща оперлася, зобовязуючись виробити проєкт самоуправи, відповідаючий дійсним відносинам Східної Галичини. Від того часу та квестія не сходить з порядку дня наших диплеоматичних переговорів з великодержавами коаліції. В ході тих переговорів стало ясною річю, що надання самоуправи Сх. Галичині є першою умовою, без якої не наступить визнання нашої суверенности над тим краєм ані з боку Франції, ані Англії, ані Італії. Головно від року натиск великодержав під тим оглядом дуже загострився; а справа розписання соймових виборів на території Сх. Галичини зробила ту справу ще актуальнійшою. Вже міністр Скірмунт переконався, що ані в Парижі ані в Льондоні не поведеться добути визнання польської суверенности аж по Збруч, коли одночасно не розвяжеться в компромісі з великодержавами квестії „статуту" для трьох воєвідств (?!), що складають Сх. Галичину".

Ось як „Час" реклямує нужденний екстракт станьчиківських мозків. Та ми спокійні за той проєкт, що остане тільки проєктом на вічну память і сором тої Польщі, котра більше століття стогнала в чужинному ярмі, а сьогодня хоче в такий спосіб „самоозначувати" український Піємонт.

У виборчому круговороті.

(Лист з Волині.)

Волинь з давен-давна була місцем чи не найжахливійших експериментів винародовлювання та нищення українського люду. Навіть принціп самовизначення націй мав би служити на Волині на школу нам та на скріплення польського „стану посядання". Про їхній сприт на тому терені свідчить і сповідь Ол. Саліковського:

„. . . . . . . ці діячі, переважно члени Сойму, заявляли тоді (себ то, коли так *безсоромно* продавалась Волинь наша за трицять срібняків! . . . М. Л.), що Волинь повинна стати під владою Польщі притулком для вільного розвитку української культури, навіть Українським Піємонтом, і цілком поважно запитували, (sic!) чи погодивсяб С. В. Петлюра, або тодішній премієр міністр УНР. — В. К. Прокопович взяти пост воєводи волинського...

Так, це було... Але польська душа надзвичайно мінлива. І замісць Петлюри та Прокоповича на Волині опинилися... „австріяки", від яких таким тяжким стогоном стогне тепер нещасна наша країна". („Українська Трибуна" ч. 39 (237) за 19. лютого 1922 р., стаття „Старі шляхи в новій справі"...).

Тут слід зазначити, що міркування-висновки Ол. Саліковського про „надзвичайну мінливість польської душі" є цілком хибні... Душа польська, що дотикається взаємовідносин з українським народом,

жадніській еволюції не піддається: Й „народова демократія" з ксендзами й із Лютославскі й людовці ріжних родів, і навіть ППС. — всі вони рівно повнять свою місію: „Знищене Русі — провідний мотив у діяльности кождої польської партії чи угруповання!... Навіть вільнолюбні клечі про повне самовизначення нації, висовуються на форум партійної програми, — як не для ошуканства, то принаймні вже для провокації. Ось вам якійсь Пясковскі, маючи відповідні уповноваження від Ц. Комітету ППС., свої пропозиції щодо виставлення на листі кандидатів на послів до сойму від ППС. на Волині трьох Українців (один з них навіть безпартійний!), мотивував нам тим, що ППС. має своїм ідеалом повне відірвання Волині від Польщі і через те хочуть вони, соціялісти, провести на послів до сойму свідомих-національно Українців. Та ошуканство не вдалося: пепесізцям (висловлюючись російською політичною термінольогією) „обєхать хахла на кові" не поталанило.

Що душа польська не є „мінлива", що поступовання з нами панів „стану посядання" — й колись і в сучасну пору, й на Волині з Холмщиною і навіть в обсадженій з дозволу держав антанти Галичині — є однаковіське, про це переконує нас сувора дійсність. Дарма, що „wielkorządcą" Волині є тепер вихвалюваний Ол. Саліковським за свою попередню діяльність (у тій же статті „Старі шляхи у новій справі") п. Міцкевіч, котрий колись у Золотоверхому Києві, коли був він членом Центральної Ради, „робив гарне враження своєю енергією й тактовністю, щирою працею і для своєї національности і для нової української держави".

Досить того, що в часі виборчих „вольностей" польська влада конфіскує відозву до селянства зявитись на збори для обміркування справи виборів до сойму (м. Володимир та Луцьк), що державна поліція в Ковлі пробує не допустити до відбування прилюдних зборів у виборчій акції без... дозволу поліції. При складанню виборчих списків масово не вписується більш свідомих українських громадян, як ото вчителі, лікарі й панотці наші. „Вільнолюбний"-же воєвода п. Міцкевіч є цілком глухий. Сучасний „wielkorządca" землі Волинської при тому вперто не дочуває, як по селах Волині — „вивволенці" та инші політичні шахраї в большевицький метод намагаються спровокувати наших селян. „Ось ці лани, що навкруги вас, мусять бутй тільки ваші... Вся земля мусить перейти до вас і то без викупу!... Геть панів-обшарників!... Геть поліцію — захистителя буржуїв панів" — подібного змісту демагогічні вигуки можна почути на вічах партії „Визволення". Поліція слухає все те та.. мовчить. У той же час польська влада розгонює культурні наші осередки — кооператорів і педагогів з м. Кремінця випроваджує з Волині. Після всього того приходиться подивляти ту однозгідність в політиці — й реакціонерів польських і ніби соціялістів і урядових чинників і навіть українофілів Поляків — і то скрізь та всюди.

Бачучи, що переслідуваннями-терором, — що особливо збільшився підчас виборів — свого не діпняти, що українські маси на гачок „мінливости польської душі" (додержують термінольогії Ол. Саліковського) ніяк не даються зловити, Поляки на „кресах" хопились до більш спритної політики: вони виплекують у нас на місцях льокального характеру наш український національний партикуляризм..

— „Вибирайте за послів своїх добре знаних людей, з мужиків таки", — такі гасла вони, відпоручники польських партій кидають у маси, там — де самі спіймали облизня. Й таке творилося заздалегідь ще до розпису виборів...

Ще, як то кажуть: телятко в корові, а вже різник з обухом чатує... Таке саме на Волині з Холмщиною. Сфера впливів і терени українські задовго ще перед виборами були поділені. А тут ще й витикається й особа отамана Оскілко.

Divide et impera!... Наче топельник за косу, хапаються польські гакатисти й за це прислівя.

Ось така поважна ситуація, змусила крайні соціялістичні українські угруповання, що в принціпі стояли за бойкот виборів до польського сойму й сенату, приняти дуже активну участь у виборчій кампанії. Щоби відхиленням од виборів не причинитися до розбиття одноцілого національного фронту (беручи під увагу з всім инакше правнодержавне становище Волині ніж Галичина й без порівнання меншу свідомість і національну карність українського народу, як то має місце у тій же Східній Галичині) партія українських соціялістів-революціонерів — свою політику-поступовання в справах виборів до польського сойму й сенату — в усьому підпорядковує директивам Волинського Українського Народнього Комітету. У слід за тим на так званих „Східних Кресах" завязується спілка білорусько-українсько російська, або „Славянський бльок", а там — як необхідна конечність польської політики — повстає і бльок національних меншостей в Польщі.

Й суспільність польська, й урядові чинники не аби як затрівожені тим бльоком. Кружляють ріжнородні видумки-побрехеньки; то зявиться в пресі поголоска про невірність бльокови котрогось соціялістичного українського угруповання, то знов трублять, що бльок розвалився і т. и.

Серед нашого селянства на місцях, темні духи пробують награвати на струнах антисемітизму: „Ваші політичні провідники запродалися Жидам та ворогам всього славянства Німцям".

„Ось нарід український в Галичині більш розумний... Там не йдуть на мотузку в Жидів, а принаймні слухають свого Петрушевича й бойкотують самі вибори".

Забувається при тім приказка: „крути та не перекручуй". Хоча про це, під якою стріхою краще нам замешкувати, думки Волиняка ніхто не чув, одначе всьому світови відомо, що силою всяких подій та політичних збіговиск цілком незалежних від українського народу правнодержавне становище Волині та Галичини не одне і те саме.

Більш далекозорі українські провідники на Волині, всі ті крутійства щодо виборів, ще заздалегідь до виборів передбачили. Коли народжувався самий той бльок, член Українського Народнього Комітету Волині, Андрій Пізнякевич (він є членом Всеукраїнського Трудового Конгресу) був проти бльоку, як і взагалі проти самих виборів. Він близьким знайомим своїм доводив, що щоби там ми не чинили, а польські крутійства візьмуть таки верх... І щоби не бути пасивним — не приймаючи в тойже час участи в тих „виборах" — пробирається на Чехи, щоби там широкому світови голосити про кривди Волиняка.

Передбачування п. Пізнякевича починають потроху здійснюватися. Чутки про тертя в бльоку національних меншостей є фактом. Замісць консолідування всього жидівства, фолькісти виступають з бльоку. А жидівські партії, що позосталися вірні ідеї бльоку (особливо вже місцевий жидівський елемент Волині) висовують претенсії не до здійснення.

— „Ви ось знаходите справедливим, щоби ми згідно пропорціональности нашої людности, отримали по окружним листам на Волині лише два мандати до сойму... А ось „polskie zjednoczenie" давало нам більше", — такі були слова одного жидівського діяча на жидівсько-українській нараді в м. Луцьку.

Панове!... А може Лютославскі даватиме вам, Жидам — ще більше? Муситеж ви здавати собі справу, що Волинь є суто український край, і коли Поляки взагалі хочуть щось давати, то не своє, але наше українське... Отже беріть і від них коли вам поведеться.

Й при такій ситуації, на запитання, що нам чинити, — відповіді иншої, як у всьому коритися директивам Центрального Українського виборчого комітету, иншої бути не може. Українці залишаються вірні бльокови до кінця. Льокальний, навіть щиро народній український партикуляризм (витвір польський, звичайно) не поведеться: дарма що ех-отаман Оскілко сидів у таборах — як він це рекламує скрізь і всюди — наша людність за його не подасть голосів.

Треба гадати, що не зважаючи на террор ми одностайними виступами на виборах ще раз підкреслимо, що Волинь є суто-українська країна

Жидівство Волині (гноблене на рівні з нами в царській Росії й так само як і ми в „демократичній" Польщі) зрозуміє вагу бльоку. Адже самий той бльок завданням своїм має направити кривди, спричинені всім поневоленим меншостям, але ні в якому разі латати діри свої за кошт матні свого сусіда.

Марко Луцкевич.

Процес Федака і тов.

Із місцевої хороби радника Маєра.

Довідуємося, що дійсно на день перед заповідженою розправою готовилися у суді до розправи, бо крім ріжних розмов і поголосок ніяких спеціяльних „директив" львівський суд не отримав. Наказ відложити розправу прийшов з Варшави о півночі з неділі 17 на понеділок 18. ц. м., що цілком згоджується з вісткою, яка кружляла зранку перед розправою, а саме, що п. радник Маєр, який днем раніше ходив по вулицях цілком здоровий, дістав о півночі атаки серця.

Квітн.

Ми писали вчора, що після офіціяльної заяви про відложення процесу оборонці склали спільний протест перед президентом суду Гавлем та м. и. зажадали допустити їх на негайну конференцію з обжалованими. Обжалованих привели тоді до салі розправ, де ждали їх оборонці та найблизча родина. Сестри та рідні обжалованих передали їм квітки, аби їх хоч трохи розважити після цього нежданого удару, який їх стрінув з боку польської „справедливости". Цей

ЮРІЙ КМІТ.

ГИМН ОДРУЖІННЯ. 2)

(Виривок з повісти „Мандрівка").

(Продовження.)

У тобі все щораз чудовійші оази відкривав, біля яких з захопленням припочивав і цілющо себе покріпляв...

Мандрівка з тобою — розжарена земля з обильною, небесною росою.

Буря верхом гуділа, а долом при нас німіла.

Початий життєвий бенкет не біднійшав, не кінчався, а й у щораз нові пишноти квітчався, прибирався...

Не було в мене для небес слів похвали, що вони мені тебе віддали..

В кожній жилойці пашать святі гаї, в кожному ударі живчика бренять ручаї в раї...

Стаю й питаю: Подружя, подружя, неоцінена ціною, багатосяйна, золотопромінна вершино — світ тебе не пізнав, якщо будь чим оскорбляв!

Як у лугах, лісах птахи громадяться, вітають і невиспіваними мельодіями простори сповняють, так думки над єствами витають, зринають, себе взаїмно доповняють і зривними акордами душі мережають...

Одна урна сльози збирала, одна чаша смутки-горя приймала, одна сочка всі проміння скупляла і спільне життя леліяла...

Коли ти в мої пороги ступила, на всьому небесна святість спочила!

Знаю, знаю, що любов нам учинила — серце й духа із неволі слободила.

Всі турботи, мов се листя, поспадали, а над нами щастя, роскіш царювали.

Ти все життя з тисячним шумом у щось одно велике сплела і і йому чарівно-квітне русло надала.

Втихомирялось на твойому лоні примхувате життя у свойому стоні...

Належне духа знаття й великі осередки чуття, здружені в одно, вдержать у грізній повені судно життя...

Могутні хотіння й любовні тремтіння се сила, що її не зломить розкрита могила...

В од однівку не пожинала, а й вічно-стійне леліяла...

Невидні глибини — її поля, царини...

Пребагатий матерній арсенал — твій найвищий, осередній ідеал..

Чиста, несплямлена, у вихрових метільницях ішла й прапор жіночости гідно та вірно несла...

Промішані ниточки добра й зла уважливо протинала, **золотом серця все рівняла**, нові взірці мережала...

Добра жіноча наука, коли тривка життя й знаття сполука.

Хай заблисне матірнє сяйво у найтемнійших глибинах — хай рясно освітиться у найтіснійших низинах!

Мандруй туди, жіноче серце, мандруй, та голос розпуки почуй, почуй!

Безмежні простори любови — не страшні їй ніякі запори, не шкодує життя, не шкодує крови...

Де справжні подружні огнива — любви, там незгаслі лучива, всякчасно горюча жертівня й високих почувань невтомна вартівня...

Любцю, любцю, колиб тебе не мав, повноб горя зазнав!

Шаліє море пирскає піна — наточилось сліз і крови по самі коліна..

Ти собою високу тайну розкривала мені. Не звірятко а й дух у вершині...

При тобі пізнав — ах, як непорівняний дар завитав — що не жию тільки з хліба, страви, а й що даєш мені ще цінної приправи з зоряної заграви...

Що принесла світови Різдвяна ніч, се блистить мені рясним сяйвом із твоїх віч...

Слава, слава небесам, що піддали зжарені пустарища сим благодійним росам!

Ні, ні, я собі не уявляв, що в тобі щось надземного мав...

І тінь і шелест і сліди вели душу мою за собою сюди...

Не захмарювався нам небозвід, не линяв роскоші квіт, хоч бурі ревла і тремтів світ...

Не було провалля між нами, все йшли одними шляхами...

Все встелялось, доповнялось, у соняшних блисках купалось...

Мов би що тільки побирались, так завжди з захопленням стрічались.

Що дня у собі новий світ одкривали і в величніх знахідках раювали...

Ні ти мені, ні я тобі понижний володар, а й одно одному вимріяна цариця, вимріяний цар...

По наших нивах спішить мото-

незначний епізод, зворушуючий з погляду людяности, як виява сповувань найблизчої рідні, безсильної допомогти чимнебудь своїм синам і братам, — які вже рік мучаться у вязниці, — привела польську „патріотичну“ пресу у бішеність. Вони раді би бачити гайдамакуф що „gnili w lochu“ („Gaz. Codz.“), а тут такі „jawne kpiny z powagi sądów polskich“. Хто кпить з цієї повагти — найкраще відомо п. радникови Маєрови і його начальству.

Ало тим!

„Gazeta Warsz.“ друкує телеграму зі Львова про відложення процесу та про те, що „розправа почнеться тоді, коли новий предсідник познайомиться з актами, а воно треватиме найменше два тижні.

Жаль, що кореспондент шановної газети не подав найдальшого терміну. Підождемо.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

З Волині.

До виборів.

Центральний Український Виборчий Комітет випустив програмову відозву, в якій міститься та плятформа, на якій стоїть Комітет. Плятформа містить такі домагання:

1. Земля для працюючого люду, ге из даного, а тутейшого, що в віків край наш заселює.
2. Скасування всіх кольонізаційних законів.
3. Воля Віри.
4. Рідна школа на кошти держави.
5. Найширші права приватного шкільництва.
6. Повні права нашої рідної української мови в усіх державних і громадських установах.
7. Повні права вірі православній і оддача назад наших церков, забраних од нас і замкнених нем.
8. Зменшення податків для обімілого населення.
9. Для робітників 8-годинний день праці.

Повна свобода робітничих організацій для боротьби за ідеали робочого народу.

Державне забезпечення на випадок хороби, старости, інвалідности і безробіття.

10. Свобода слова, зібрань, організацій, друку.

11. Рівні права для всіх громадян Держави.

Вигнані з Волині.

По відомостям, які надходять з міністерства внутрішних справ у Варшаві шляхом приватнім, вигнанці з Волині до Польського Сибіру п. п. професор Василь Біднов, голова Управи Бюра Волинської Кооперації Яким Грабов, член Ради тогож Бюра Марко Трепет та член Правління Боложівського Споживчого Тов-а на Кремінеччині Іван Романченко, які видалені були з Волині з ініціятиви Кремінецького старости п. Робакевича та воєводи Волинського п. Міцкевича й не без участи „ославленого“ директора Кремімецького відділу банку людового в Варшаві п. Михайла Панкевича, мають одержати закордонні пашпорти для виїзду до Чехії без права повороту.

В таку форму вилилась „decyzija“ міністерства на безпідставні поступовання місцевих органів влади.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Довкола греко-турецкого конфлікту.

...цькі звірства в грецькому освітленню.

Королівське грецьке посольство у Варшаві видало 18. ц. м. звідомлення такого змісту:

Телеграми, які наспіли протягом останніх 2 днів до грецького посольства, дають точні інформації про звірства Турків підчас пожежі Смирни.

З хвилею окупації міста кемалісти стали масово карати смертю Греків і Вірмен, закидуючи їм співділання з грецькою армією. Богато грецьких жовнірів, які не вспіли в час опустити місто, вбито в жорстокий спосіб, відтинаючи їм голови і привязуючи мертве тіло до стовпів. Богато приловлених жовнірів кинено в мішках у море. Розстріляно безліч Греків і Вірмен. Також потверджується вістка про смерть грецького митрополита Хрізостомоса, котрий був горячим прихильником церковної унії.

Митрополит Ефезу, якому вдалось втічи в час на один з кораблів оповідає, що на приказ турецького генерала Нурредіна, видано монсіньоре Хрізостомоса на поталу товпі, яка вирвала йому бороду і знущаючись вела по вулицях міста. Тіло вбитого митрополита і його секретаря почвертовано відтак в звірський спосіб на площі Укічесме.

Вістку про смерть вірменського архієпископа дотепер не потверджено. Пожежу в Смирні викликали з повною свідомістю Турки, з метою затерти сліди вбивств і грабіжей. Жовніри правильної турецької армії піддержували пожежу міста, кидаючи запальні бомби. Пожежа розпочалася в другий день після входу кемалістів і поширилась в страшний спосіб на грецьку і вірменську дільницю, які спалено до тла. Турецька дільниця стоїть ненарушена. Пожежу попередила масова різня людей, яка тревала цілу ніч. В огни погибло богато християн.

Великі втрати потерпіла також закордонна торговля, а в першу чергу великі американські фірми „Тобако комп. енд Стендерд комерсієль“, яких склади знищено до тла. Знищено також величезні припаси середників поживи і великі склади французької фірми „Оросді Бак“. Жертвою турецького вандальства впали також французькі школи і союзи християнської молоді.

Збігці, що у великій скількости прибувають до Атен, описують страшний кінець Смирни, з якої крім турецької дільниці остало всего кілька домів. Свідки оповідають про мученицьку смерть 800 християн, які схоронилися в католицькій катедрі і яких безпощадно вирізано. Вбито також богато Жидів, Европейців і велике число католицьких священиків. Всі підчеркують з признанням помічну діяльність американської маринарки, яка захистила на своїх кораблях велике число втікачів. Дуже помічні були також японські кораблі.

Число жертв годі точно обчислити, всетаки переходить воно 100.000.

Наради над турецькою справою.

Аг. Райтера доносить: Льойд Джордж, Чемберлен, Еванс і Черчіль відбули оноді конференцію, на якій через цілий день обговорювано турецьку справу. Згадані учасники нарад були у постійній телефонічній звязи з секретаріятом закордонних справ і з льондонськими урядовими кругами. Дня 17. ц. м. відбулось на Даунінг Стріт засідання кабінетної Ради.

Новий проєкт в справі Царгороду.

„Дейлі Телегр.“ доносить, що з кругів малої антанти вийшов проєкт уміжнароднення Царгороду і Дарданелів під контролею Союзу, подібного до Союзу Народів.

Подяка Греків.

З Атен доносять: Французький корабель привіз 18. ц. м. 1.400 грецьких вті[...]в до порту в Піреус. Дуже богато втікачів, м. и. також митрополит Ефезу склали на руки французького посольства подяку, де підчеркнено з признанням посвяту французьких моряків, яким богато втікачів завдячує життя.

Голоси французької і англійської преси.

Французька преса обговорюючи ґрецько-турецьке непорозуміння, висказує отверто своє невдоволення ізза останніх англійських зарядженъ проти Кемаля Паші. Денники закидують Англії тенденційність політики, яка зміряє до знищення Туреччини і забезпечення англійських впливів на Сході. Така політика може, на думку преси, покінчитись катастрофою і викликатн повстання турецьких племен.

О скільки йде о балканські держави — пише Матен — то бажають вони в першу чергу миру, який дорого купили і будуть безумовно піддержувати мирову акцію Франції. Денники пригадують одночасно, що Англія радила свого часу Франції примінити політику поміркования, що являється впрочім наказом засади солідарности і одинокою дорогою, яка веде до управильнення положення.

Всі англійські денники підчеркують конечність вдержання згоди між союзниками. Ціла преса відкликується до почуття приязни і второпности турецького уряду, перестерігаючи його перед легкодушною і небезпечною політикою. „Таймс“ дають до зрозуміння, що півурядове експозе англійського становища вийшло з урядової канцелярії Льойда Джорджа і було оголошене без попередної згоди в Форін офіс.

Польські вибори і Сх. Галичина.

Ас[...] тори [...]ідходять в сутінь.

„Газета Варшавска“ подає:

У Львові відбувся другий зїзд Союза Поляків мойсеєвого віроісповідання із Східної Галичини. Він виніс постанови, пятнуючі „Розвуй“ і подібні інституції, які підтинають істнування широких мас жидівського населення. Одночасно взивано Жидів, щоби єдналися із всіми го-

---

...ря сівня й засіває нам золоті зерна щодня..

О, кохання, незбагнута тайно тайн, невичерпане море, незгасла зоре! Твоє поле ратай оре, оре, а ...не доорe...

По узгірях ми сідали, перед нами багаті лани хвилювали й нашу долю малювали...

Хатчино моя, яка ти привітно ...! Бо в тобі порядкує й душа ... ясна...

Куди не повернусь, ти все зо мною, наче містерний чар по полях, ...тах і лісах, весною...

Ти з дитятком на лоні — легендарна царица в діямантній ...

Розлитий святий спокій! Повернений раю м'й!

Пливуть тучі натхнених почувань — утихомирні джерела співучих хвилювань...

Твоя колиханка з дитячим у...ом тісно єдналася — душа моя ...рянюю гірляндою квітчалась.

Завої, пеленочки — глибокі, ...ві мережаночки...

Кімнату сповнили небесні духи і чарують райською музикою мої ...

Шепочуть уста гарячу молитву на злотосяйну життєву ловитву...

Розвернена пишно-квітних надій весна -- далеко-далеко буря грізна...

Велич щастя: я тебе люблю я тебе маю, в роскошах гублюсь, поринаю..

Ні сповісти, ні списати, а й з екстазним тремтінням тайну тайн леліяти...

На порозі стояла, вічка похиляла, грудь хвилювала, душа упоєния зсиляла, снувала — над нами таємна сила витала...

Горлячко єдина! Горнусь, тужу, мов самітна билина:

Ти мій, я твоя дитина!

Небесна роса розсипана твоя коса...

Все, що у тобі, се ясні зорі, перли у морі..

Я все тремчу, лякаюсь, чи в яке містерне святая святих не вдираюсь...

Серце моє, серце, торочи, повідай про шумливий май, про вічно-весняний край...

Твої рученьки так мене в обіймах держать, що усі раї, усі ласки, дари, уся роскіш з усіх кінців, усіх сонць, усіх просторів сюди летять...

Як рибі з водою, так мені з тобою...

Ні, ні, серце, сього порівнання не клади: Наше кохання розтопить усі леди й добуде цілючої, оживної води!

І ниви і челядка і скотята, зверхня й осередня хата — усіх і усього розвиття доля під могутній твій покров прийнята...

Як колись бог царьови тонами ліри мури ззертав, так гармонійний твій голосочок у нашому домі видатно все ладнав...

Ніде і в нічому тебе не обмину, швидко летними крильми за тобою все лину — по трудах, по вихрах заколисуєш до чарівного сну...

Солодка страва, яку ти подала; солодкий напій, де влитий увесь чар твій...

Я втоми, я болю не чую — величні думки за тобою сную...

„Огонь твій всецїло мене обняв і земне на вічне перетопляв..

Добирай, мандрівче, товаришку, добирай, а матимеш справжній, непокінчений рай!

Поблудиш — душу й тіло задарма струдиш та пекло неминуче збудиш...

Слухай серця, слухай духа, які вогні, яка скруха?

Шумно-заманні хори мчать швидко в забутні простори...

Осінь сита, а сумна; весна люба й без майна.

Що дня, що години щось цінно-нове в тобі відкривав і морочній, роспучній журбі вістря притупляв...

У твойому сяйві вдуховлювалась уся річ, уся земна потреба, а ти являлась мені жрекинею й посеенкою неба..

Годинами стояв би і в твоїй душі читав би...

Величньо висока подружня злука! — не є теж „чудниці“, що в надрушенню трагічна роспука...

Ах, як уміло розсипала самозаофірування, щоб горіло, щоб ясніло святеє кохання!

Літав пташок попід дашок і кликав: Весна, весна! Забудесь у любови долейка тісна — пролетить, прогудить буря грізна...

Темні ночі світ скривають, шаліють дикі клекітні — по розвертньому морю кораблі гуляють і кидають переможно золоті вогні...

Ти все вичувала усе підмічала, чого душа моя бажала — серце з серцем ти єднала й по мистецьки все ладнала...“

(Продовження буде).

рожанами, що стоять на ґрунті польської державности.

Послам до законодатного сойму: Колішевскі, Левенштайн в-і Штайнгавзови заявлено, що їх становище підчас останньої кризи не було згідне з ідеольогією Союза, а п. слам Дімандови і Равхови висловлено довіря. В справі надходящих виборів Союз постановив, що як організація — в партійнім розумінню аполітична, не виставить власного списка кандидатів.

Небезпечні жарти.

У бобрец кому повіті порозліплювали по селах оголошення про вибори до сойму, а селяне мусять вартувати біля тих афішів, щоби їм не трапилася яка погана пригода. Цікаво, що повітова влада має необмежене право робити господарів поліцаями до справ, які не мають ніякого відношення до сільського господарства.

Законні постанови про виборчі комісії і участь в них.

На основі постанов арт. 25. закона про виборчу ординацію до варшавського сойму з дня 28. липня 1922 р. членами окружних і місцевих (обводових) виборчих комісій можуть бути лише горожане польської держави, і то лише такі, що уміють по польськи читати і писати. Особи, які не є горожанами польської держави або не вміють по польськи читати і писати, є законно нездатні бути членами виборчих комісій.

Члени виборчих комісій, що ухиляються від повнення своїх обовязків без справданих причин, підлягають лише грошевій карі до 20.000 мп., яка може бути наложена тричі арт. 26. уст. 1. Кара арешту є законно виключена. Особи в горі наведені, що є признані законом неспособними бути членами виборчих комісій, не можуть бути карані за неучасть в комісії. Колиб когонебудь покарано помилково, треба правними засобами доходити своїх прав.

Оправдуючою причиною, про яку говорить закон, є хороба, ослаблений зір і слух і т. п.

Грошеві кари на членів місцевих і окружних комісій накладає предсідник окружної комісії. Проти його рішень прислугує відклик до повної окружної комісії. (арт. 26). Закон є неточний і не говорить про дальші правні засоби. В кождому одначе випадку лишається жалоба до Адміністраційного Трибуналу. (ч).

„Orędzie" косівського старости.

Starostwo w Kosowie. L. 79/22.
Kosów, dnia 9. września 1922.

Okólnik.

Do wszystkich Zwierzchności gminnych tut. powiatu.

Doszło do mej wiadomości, iż z powodu rozpisania wyborów do Sejmu i Senatu, któ e odbędą się na całym ogromnym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, — rozmai i wichrzyciele miejscowi i obcy, chcąc zaburzyć dotychczasowy spokój, ład i porządek, który jest podstawą każdego praworządnego i kulturalnego Mocarstwa, dążąc do obalamucenia spokojnej ludności, która z tego porządku i ładu korzysta, rozpoczęli szerzyć po wsiach kłamliwe wieści, jakoby władze polskie miały zmuszać ludność do wyboru posłów polskich, przyczem rozpoczęli siać potajemnie pogróżki bądźto ustnie, bądź piśmienie by praworządną i spokojną ludność sterroryzować i przestraszyć, a tem samem zmusić ją, by nie głosowała przy wyborach i nie wybrała swych posłów ze składu własnego, a dla korzyści tych, którzy dla ludu nic nie zrobili.

Rzeczpospolita Polska jest mocarstwem wielkiem sięgającem aż do morza Bałtyckiego, otacza wszystkich obywateli Państwa bez różnicy narodowości i wyznania swą opieką, a nając i chroniących i sum ennych urzędników zapewniła wszystkim swym ludom równe prawa, bezwzględny spokój, ład i porządek i bezpieczeństwo życia i mienia każdego obywatela, a także ludności tut. powiatu sama dowiedzia, po ciężkich przejściach wojny światowej i niejednokrotnie w swych enunciacjach stwierdziła. Rzeczpospolita Polska jest matką wszystkich swych obywateli, a nie macochą, i dlatego chce, by wszystkie narody ją zamieszkujące miały swych reprezentantów czyli posłów do Sejmu i Senatu, a którzyby tam przedstawiali wszelkie potrzeby i żale, wszystkich obywateli bez różnicy narodowości i wyznania.

To samo odnosi się do tut. powiatu w którym ludność bez względu na narodowość i wyznanie wybierze sobie posła sama, według własnej woli, do jakiego ma zaufanie, że ją godnie i sumiennie zastąpi w Sejmie i Senacie i bronić będzie jej interesu i potrzeb, i kotre potrzeb tak niesłychanie pod każdym względem zaniedbanego powiatu.

Sami obywatele tut. powiatu cenią, jakich dobrodziejstw i opieki doznają od Władz Rzeczypospolitej Polskiej, ile biedniejsza ludność huculska tut. powiatu otrzymała kukurudzy od Rzeczypospolitej po cenach najniższych na wyżywienie, oraz jaki ma zapewniony spokój, ład, porządek i bezpieczeństwo życia i mienia, mogąc spokojnie i z zadowoleniem pracować na swych wojną zniszczonych gospodarstwach i dorabiać się dobytku — w przeciwieństwie do tych mąk i krzywd, jakich ludność tut powiatu zaznała w czasie poprzednich rządów, zanim te prastare ziemie polskie wróciły na łono Macierzy.

Wichrzyciele ci, którzy dla ludu nic dobrego nie zrobili, szerząc fałszywe i bałamucące wieści jny narodu wieści, działają tylko na jego szkodę przez zmuszenie terrorem do uchylenia się od wyborów i nie wybrania swych posłów, aby tylko wprowadzić zamęt i zachwiać istniejącym spokojem, ładem i porządkiem, a czego ofiarą padłyby tylko ni winni obywatele tut. powiatu. Rzeczpospolita Polska jednak jako potężne Mocarstwo mimo wszelkiej próby wichrzycielskiej utrzyma nadal istniejący spokój, ład i porządek, oraz zapewni wszystkim praworządnym obywatelom powiatu należyte bezpieczeństwo życia i mienia, by mieli możność spokojnie przystąpić do urny wyborczej i oddać swe głosy według własnej woli na posła, któr go uznają sami za godnego wyboru. Zaznaczam przytem z całym naciskiem, że Władze Rzeczypospolitej są i muszą być bezstronne i w czasie całej akcji wyborczej, aby obywatele mogli oddać swoje głosy na posła bez żadnego nacisku spokojnie według swej woli i sumienia. Wszystkie Narody wszystkich Ziem Rzeczypospolitej, jak długa i szeroka t. j. Polacy, Rusini, Białorusini, Litwini, Żydzi i Niemcy zorganizowały się już w Komitety, celem wybrania swych posłów w dobrze zrozumianym swym interesie i dla swej korzyści, gdyż żaden Naród, dbający o swoje dobro, swe prawo obywatelskie, o ład i porządek, o swe bezpieczeństwo i dobrobyt nie może się obejść bez swych posłów, którzy jedynie są powołani do strzeżenia interesów swych wyborców. Z tego powodu, dbając o dobro wszystkich obywateli tut. powiatu, bez różnicy narodowości i wyznania, wzywam tychże, by nie dali posłuchu żadnym wichrzycielskim podszeptom, któreby mogły zachwiać ładem i porządkiem publicznym, panującym w powiecie, by się nie dali sterroryzować i wystraszyć różnemi ebezpiecznemi pogróżkami, szerzonymi tajnie lub jawnie przez rozmaitych wichrzycieli i agitatorów, którzy mogą przynieść tylko nieobliczalne szkody całemu społeczeństwu, zamieszkującemu tut. powiat, by w swym jaknajlepiej zrozumianym interesie własnym i swego własnego dobra utrzymali sami jak największy spokój w gminach i przystąpili do wyboru swych własnych posłów, jakich uznają za najlepszych, by chcieli wybrańcy bronili ich interesów i dobrobytu, oraz żeby wszyscy obywatele powiatu mogli dalej żyć w tym spokoju, porządku i bezpieczeństwie osobistym, jaki mu dotychczas dał i dalej da sprawiedliwy i bezstronny Rząd Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Z drugiej strony zaznaczam, że dla dobra praworządnych i pragnących spokoju obywateli Rzeczypospolitej i tut. powiatu bez różnicy Narodowości i wyznania, a zwłaszcza ci ciężkimi przejściami wojennymi, zapewnię spokój i bezpieczeństwo bezwzględnie, a przeciw wichrzycielom i agitatorom, dążącym do zakłócenia tego spokoju i bezpieczeństwa, jaki panuje w powiecie, w obronie jego spokojnych mieszkańców postąpię jaknajsurowiej i najbezwzględniej w myśl przysługujących mi praw na podstawie obowiązujących ustaw. — Również Naczelnicy gmin (Komisarze rządowi) są mi osobiście odpowiedzialni za utrzymanie bezwzględnego spokoju i bezpieczeństwa publicznego po gminach w czasie całego okresu wyborczego i zaznaczam z całym naciskiem, że w razie najmniejszego zakłócenia spokoju i bezpieczeństwa życia spokojnych mieszkańców, którzy pragną wziąść udział w głosowaniu i wybrać swego posła, zapewniecze ten spokój i ład wojskiem. Niniejsze obwieszczenie należy podać we wszystkich gminach do powszechnej wiadomości w sposób w miejscu praktykowany. O należytem ogłoszeniu przedłoży mi p. Naczelnik gminy (Komisarz rządowy) sprawozdanie do 3 dni pod osobistą odpowiedzialnością.

Starosta:
Siekierski wr.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Льва Мартовича до Пов Тов-а Кредитового „Зірка" в Раві Руській.

З польських справ

Рада міністрів.

Рада міністрів прийняла на засіданню 18. ц. м. такі пропозиції: міністра закорд. справ про вступ Польщі до міжнародньої угоди про автомобільний рух; міністра військових справ про додаткові кредити для митної кордонної сторожі; міністра фінансів про поширення на Виленщину сили закону про право мін. фінансів видавати розпорядження з метою управильнення грошевого обороту з закордоном та обороту чужими валютами; законопроєкт про поширення закона про академічні школи на Академію мистецтва у Кракові; про право уряду зміняти й касувати розпорядження, які торкаються рим.-кат. церкви та які суперечать польській конституції; про зміну деяких законів про судово-цивільну процедуру, обовязкових для б. австрійських країв; про випуск 8 проц. державної золотої позички з 1922 р.; про низку біжучих справ.

Виконують ряжський деґазі.

22. ц. м. має відбутися остаточна передача східних кордонів польській делеґації мішаною комісією, яка врешті покінчила свої праці. Головою польської делеґації призначений брацлавський староста, п. Пещішевскі.

Варшавські телефони.

Союз варшавських телфоністів зажадав підвижки 50—70 проц. платні; годяться дати їм лише 35 проц.

Польські вибори.

Партія незалежних польських соціялістів призначила своїх кандидатів на 14 округ, вступаючи у блок жидівської обєднаної соц. партії, німецьких соц.-дем. у Польщі та незалежної соц. партії у Гор. Шлеську.

Ґрабскі і вибори.

Польська преса жваво цікавиться питанням: чи п. Ґрабскі захоче кандидувати до сойму, чи погнівається та поверне впоювати в голови молодого покоління свою професорську мудрість.

Дипльоматичні сніданки.

„Słowo Polskie" обурене на п. Яна Домбского, котрий був мто заявив у промові, виголошеній на сніданку, яким міністер зак. справ Нарутович гостював югославянських журналістів — що Польща і Югославія повинні випросити собі „факторство" Чехословаччини. Така промова викликала у південних гостей велику „констернацію". „St. P." пише, що „прочистила атмосферу" приємна і сердечна промова ректора Каспровіча.

Тверезі вибори.

Заборона продажі алькоголю торкатиметься сьоми днів, а саме 1—5. і 10—12. листопаду ц. р.

Совітська Росія.

Зачинення комітетів допомогу голодним.

Пленум центрального комітету допомоги голодним В. У. В. К. постановив: 1) запропонувати комітетам допомоги голодним районам скоротити громадське харчування, заховуючи його лише для них, що в наслідок голодного року лишилися без забезпечення. 2) Запропонувати всім комітетам допомоги голодним з 24. серпня скоротити свої штати на 40 відсотків.

Страйк.

Частина майстерень Путилівського заводу в Петербурзі страйкує вже другий тиждень. Робітники домагаються звільнення деяких майстрів комуністів.

Нові концесії.

„Daily News" повідомляють, що совітське правительство дало Американцям в Сибірі дуже важні концесії. Нафтові джерела на Сахаліні віддані до експльоатації товариству Сінклера. Концесії на торговлю хутрами в Амурській области надано групі Фенстена в Ню Йорку. Розрібка золотих копалень передана Вендту.

Совітські хабарі.

Московські „Ізвестія" публікують рахунок видатків, які мав Державний Банк перевозі при партії тов. з Іванова Вознесенська до Москви:

1) 31. травня. Виплачено начальникови стації Іваново Вознесенськ за злучку потягу — 20,000.000 руб.

2) 31. травня. Касієрові стації за поза чергову видачу вантажних документів — 10,000.000 руб.

3) 2. червня за вантаження вагонів в Юрієві — 15,000.000 руб.

4) Головному кондукторови за охорону вагонів — 10,000.000 руб.

5) 5. червня. Служачому магачаку (без зазначення причин) — 50,000.000 руб.

6) 7. червня. Начальникови залізниці в Сергієво — 20,000.000 руб.

Під цим рахунком мається помі-

на контроля: „Рахунок перевірено й визнано правильним“.

Результати конфіскат церковних вартостей.

По офіціяльним даним в результаті конфіскації церковних вартостей в Москві в центральне управлення до середини серпня здано коло 296 кгр. золота, 277.266 кгр. срібла, 1.354 кгр міді, 24,5 кгр. перлів й 170 штук вагою в 3.25 карат. Дорогоцінних камнів здано 22,5 кгр. і 1.653 шт. в 166.5 карат. золотих й срібних монет здано на 24 тис. руб. Опріче того здано 137 золотих, срібних платунних годинників. Вартости, конфісковані в Петербурзі і Сибіру, в цей підрахунок не влучені.

РІЖНІ ВІСТИ.

Гарантія кредиту для Австрії.

„Міттагспост“ доносить з міродатних кругів, що вже є певне, що Швайцарія, Італія і Чехословаччина візьмуть на себе гарантію кредиту для Австрії в сумі 15 міл. ф. стерл. Мабуть і Франція прилучиться до цеї гарантії. Американські банкирі візьмуть участь у кредитовій акції.

Франція і совіти.

„Petit Parisien“ доносить, що совітський уряд запросив двайцятьох французьких промисловців, які на місци в Росії мали би провірити економічний стан совітських републик.

Представники совітів в Липську.

На торгах в Липську були присутні і представники совітських торговельних інституцій, які на виставі помістили пробки російського народнього мистецтва і промислу.

Страйк французької маринарки.

Персонал французької торговельної маринарки проголосив генеральний страйк.

ТЕЛЄГРАМИ.

Америка і Сх. справи.

Льондон. (ПАТ.) З Ню-Йорка сповіщають, що правительственні американські круги звертають пильну увагу на події на Сході. Зєд. Держави є думки, що похід кемалістів до Европи представляє велику небезпеку. Після повороту Юза послідує інтервенція Америки у Сх. справах.

Відповідь Ангори.

Париж. (ПАТ.) Авас „Пті Пар.“ пише, що до Парижа наспіла вже відповідь Ангори на спільну ноту союзників у справі ненарушення невтральної стрефи. Правительство Ангори запевнює рішучо, що кемалісти не думають зачинати ніякої акції проти Царгорода і проток, а тимбільше проти ск. Тракії. Одначе відповідь зазначує, що союзники не могли би, виразно не станувши по стороні неприятеля кемалістів, перешкодити цим останнім у відзисканню становищ зайнятих колись Греками, з котрими Турки воюють дальше.

Розвязання італійського парляменту.

Відень. (ПАТ.) Часописи доносять з Риму за італійською пресою, що правительство розвяже парлямент і розпише нові вибори.

Заперечення.

Женева. (ПАТ.) Болгарське правительство звідомило італійські урядові круги, що вістка про перегруповання і посування болгарських військ під границі Тракії є неправдива. Неправдиве є також звідомлення преси, начеб італійське правительство вислало до М. Азії війська для скріплення італійської залоги в Царгороді.

Рішення англ. кабінету.

Льондон. (ПАТ.) Авас. Англійський кабінет ухвалив рішення в справі військових засобів безпеченства на суші, морі й у воздусі, що мають на ціли оборону приток на випадок атаку. Півурядова нота констатує, що Англія числить на це, що сама зуміє запевнити оборону проток, коли буде цього потрібно і зазначує, що незалежно від союзників постановлено виконати певні військові рухи. Райтер констатує, що Англія зовсім не думає зачинати війну, хоче лише поперти союзні війська, які бережуть виконання зобовязань севрського договору. Кемаля пашу повідомлено, що в разі нарушення невтр. стрефи і проток, мусітиме уступити або зачинати війну.

Туреччина й Росія.

Відень. (ПАТ.) Віденські часописи подають вістку берлінського представника „Інтернейшенел Нюз Сервіс“, що в Берліні є делєгати Кемаля паші. Вони звідомили російську сов. місію, що Туреччина не візьме участи в ніякій мировій конференції, в котрій не була би заступлена Росія яко учасник, котрому прислугували би рівні права. Таке становище диктує Туреччині договір, заключений в Москві з совітами в марті ц. р.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє (17) число „Діла“ сконфісковано за статтю п. з. „Процес Федака і тов. знову відложено“ і за деякі місця фейлєтону „З дороги життя“.

— **Провокаційні вісти польської преси.** „Слово Польске“ подає провокаційну новинку, що д-р Кирило Трильовський ставить свою кандидатуру на посла до польського сойму. Звертаємо увагу, що вістка не відповідає дійсности. З достовірних жерел довідуємося, що д-р Кирило Трильовський в справі виборів займає становище солідарне з волею українського населення і з постановами всіх українських партій в тій справі.

— **І на Волині саботаж.** „Газета Цодзенна“ доносить, що в Шумську на Волині почали Поляки будувати дім для польської торговлі. На другий день Українці з Жидами напали на польський недобудований склеп, сокирами порозганяли Поляків, порубали стіни і знищили розпочату будову. Староста вислав на місце випадку комісію для провірення справи.

— **„Поржондні“.** Нам надіслано такий друкований свисток: Adwokat d-r Bazyl Duszeńczuk w Zborowe. Zborów, w sierpniu 1922. Wielmożny Panie... Mam zaszczyt zawiadomić, że prowadzę kancelarję adwokacką w Zborowie w rynku, obok głównej trafik. Z poważaniem: d-r Bazyli Duszeńczuk adwokat. Адреса: Do Szanownej Zwierzchności gminnej w... Не знаємо, хто такий п. Базилі Душеньчук, чи він Поляк, чи може з породи „поржондних“, себто тих, що махнули рукою на національну й особисту честь. Одначе такі прояви не можуть бути байдужими для українського громадянства. Якщо п. Душеньчук є Поляком, але всадовляється в українськім повіті, значить, хоче жити й розживатися з українського населення, то він повинен мати хоч тільки приличности, щоби до того населення звернутися на його рідній мові. Колиж п. Душеньчук є „свойского“ походження, то звертаючись до українських громад на польській мові, він виявив стільки безстидности й цинізму, що єдиною відповідю з боку населення може бути тільки вповні негативне відношення населення до особи п. Душеньчука, як і його підприємства.

— **Концерт п. [illegible]** відомого високоталановитого скрипака, який відбудеться дня 21. вересня, будить загальне заінтересовання любителів музики. Серед широких кругів нашого громадянства замітне зацікавлення такою небуденною подією, як той концерт. Добірна, зовсім нова програма концерту, як і симпатична особа молодого скрипака, який, в цей важкий для артиста час, пнеться злетіти на вершини артизму, заслуговують на те, щоб уся наша громада звернула на концерт пильну увагу і піддержала його у змаганню. Можна надіятися, що концертову салю виповнить музикальна публика по береги.

— **Погроза.** Як доносить „Gazeta Codzienna“ командант постерунку жандармерії у Винниках дістав анонімовий лист з погрозою, що будинок постерунку вилетить у воздух, коли командант не зложить зброї в означене місце. Погроза кінчиться запевненням, що „і так незадовго запанує тут Україна“.

— **Крадіжі на залізницях.** Пінкас Горовіц повідомив поліцію, що біля Коломиї викрадено із товарних потягів пересилку вартости 3 міліонів.

— **Махінації польської почти.** Одна вдова по священику звернулася до урядниччи при головній почті у Львові (Валова) із запитом, чи вільно висилати за кордон яблока. Урядничка заявила, що можна а коли ця вдова привезла на другий день яблока аж з Комарна, стратила кілька тисяч за транспорт, то урядничка не хотіла приняти пересилку, мотивуючи це якимсь законом якого не знала урядничка, що урядувала попереднього дня. Чи урядники не зобовязані знати законів і чи вони стоять на службі суспільности на те, щоб вводити громадян у блуд, та наражувати на втрати?

— **Хто кандидує?** „Слово Польске“ доносить, що до польського сойму кандидує на посла Михайло Яцків і Сидір Твердохліб, відомі редактори „Рідного краю“. Ті осібняки розпочали передвиборчу агітацію на Гуцульщині.

— **Дзвони вертають.** На днях вислано з Москви до Польщі 1500 дзвонів забраних російськими військами 1914—15 р. Цікаво, чи хто поверне ті дзвони для українських церков чи всі підуть для костелів. У Східній Галичині забрано тих дзвонів найбільше.

— **Окружний лет.** На днях відбувся окружний лет на лінії Льондон-Ротердам-Гамбург: На тій лінії заведено сталу комунікацію літаками для приватної публики.

— **Замкнення фабрики автомобілів.** Генрик Форд припинив працю у своїй фабриці автомобілів у місті Детройт. Наслідком того 10.000 робітників позбавлено заробітку і хліба.

— **Комітет будови „Дому Техніків“** у Львові повідомляє отсим Достойне Громадянство города Львова, що дня 21. вересня 1922 р. в свято Різдва Пр. Д. Марії, відбудеться у Львові збірка в користь будови „Дому українських техніків“. Підписаний Комітет звертається до українського Громадянства прийти йому з матеріяльною помічю та якнайчисленнійше підперти змагання цілої української молоді до здійснення повзятої цілі вибудовання академічного захисту. — Комітет.

— **Тиф у Східній Галичині зникає.** Перший раз від кількох літ статистика лікарська не оголосила жадного випадку тифної епідемії у Східній Галичині. Ціла Галичина вільна від тої недуги, яка гостила у нас від ряду літ.

— **За скибу землі.** В с. Дмитровичах замордував Константин Місько свойого батька із пімсти за те, що батько відобрав від нього один морг поля і записав дочці.

— **Зимові [illegible].** Згідно із дослідами метереольогів, цеї осени вже не можна надіятися погідних днів. Цілий вересень буде мрачний, дощевий і холодний. При кінці вересня зачнуться морози. Такий самий буде і жовтень. З початком листопада упадуть снігп, після чого морози зменшать свою силу. В часі Різдвяних свят буде тепло як з весною. Місяць січень буде дуже теплий, а з початком лютого зачнеться справжня весна.

— **Збіжжя дешевіє.** Як довідуємося, на львівському ринку ціна жита упала з 26.000 на 17.000 мп. за сотнар. Взагалі і инші роди збіжжа дешевіють.

— **Виставка образів [illegible]** — триватиме тільки до 25. вересня ц. р. Звертаємо увагу нашої суспільности, що нагода оглянути знамениті твори великого артиста не скоро трапиться. Тому, хто не оглядав ще їх, нехай користає з нагоди ще через тих кілька днів. Виставка відчинена через цілий день в домівці артиста при вул. Зеляковского ч. 2. (коло Єзуїтського огорода).

— **Виставка збірки В. [illegible]** (українські килими, ікони) в Національному Музеєви, вул. Мохнацького 42, відчинена щодня від 10—2 год. за вступом 500 мп., катальог 200 мп. В неділю за вступом 1000 мп. з поясненнями кустоса і власника збірки. 10—?

На поміч вязням!

І знова відозва! Її цілею є добути гроші для вязнів, на їх утримання і на їх правну оборону. Бо не нам їх судити. На людському суді вони вже стоять і суд той не буде для них ласкавий. На Божий суд також станусь вони колись і своєю совістю відповідять за своє життя. А для нас вони люде, своя кров, що холоне у зимних келіях вязниць, життя, що у неволі довгі дні, а ще довші безсонні ночі пливе і, здається, спинитися хоче. Для нас вони ті голодні, безсильні як діти, що прагнуть опіки і доказу любови!

Не лякайтеся слова вязень. Між Христової науки діти, а Він каже увязненого навідати, голодного накормити, спрагненого напоїти. У середніх віках, кажуть, вязень мав право асилю. Коли він найшовся під церковною кришою, він був вже звільнений від людського суду. Нині лишилось вязням право асилю тільки у наших серцях. Там вони мають право скритися і найти захист, який ми можемо їм дати.

Не дивіться на це, що цю відозву підписала лише одна людина. Я певний, що підписав би її кожний свідомий член українського народу колиб йому сказали підписати її. І Ви підпишете, жертвою своєю на цю мету.

Не глядіть на це, що підписав цей заклик священик. Бо кому ж дати почин до діл милосердя, як не священикови перед усіма иншими? Боротьба рани завдає, а серце їх лагіднить і гоїть. І доки боротьба не скінчилася, доти не сміє в українському народі висохнути джерело любови і милосердя.

А ця любов, чинна любов, мусить їм бути подана так, щоби вона не вразила їх гідности. Вони не жебраки, а ми не добродії, що з висот своєї примхи кидають прошакам милостиню або відвертаються від них. Ми брати собі і діти одної Матери, що помагають собі і мусять помогти.

Прошу надсилати жертви до Союза Кредитового.

Львів, дня 10. IX. 1922.

о. Леонтій Куницький

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

„Гуцульське Мистецтво“.

Спілка для піддержання гуцульського домашнього промислу з осідком у Косові.

Гуцульське мистецтво почало здобувати собі у нас заслужену славу ще при кінци минулого століття, а з початком сього розголос його став переходити й поза границі Галичини. Найбільшу увагу звернули на себе гуцульські деревляні вироби (топірці, палички, тарельчики, пушки, реквиці, свічники, трійці, хрести й ин.) густо різьблені та інкрустовані пацьорочками, мідяними і срібними дротиками, викладані перловою масою, при надзвичайнім богацтві геометричного або ростинного орнаменту, з дуже ніжними та тонкими лініями. Найбільше визначилися в різьбарстві брати Шкрибляки (Василь і Микола) з Яворова, Марко Мегеденюк із Брустур, Девдюк, і коли буковинський сойм ухвалив був заложити в Вижници школу для деревного промислу, то на учителів покликано туди між иншими також Вас. Шкрибляка та Девдюка. Велика війна поставила край розвиткови школи, а при теперішнім румунськім режімі нема що й думати про її віднову.

Побіч деревляних виробів тішилися заслуженою славою також гуцульські вишивки. Вони визначалися не тільки багацтвом і оригінальністю взорів, але й добором красок та ніжними переходами від одної до другої, а навіть самим способом вишивання (т. зв. низиним).

Гуцульські полотна, обруси (скатерті), рушники, запаски, ліжники, які вироблювано домашним способом і закрашувано красками власного виробу, були також пошукуваним товаром, інтелігенти закуповували їх радо і охотнійше уживали, як подібних фабричних виробів задля їх тріґалости і відповідно не високої ціни.

Зі шкіряних виробів визначалися особливо табівки (шкіряні торбинки), пояси (череси) та ремені до порошниць, висаджувані звичайно мосяжними прикрасами, у ріжні взірці. З металевих були популярні сипні люльки та дідики до товчення оріхів. Та поза сим майже всі предмети, яких уживають Гуцули, все орнаментовані, більше або менше, і прикрашувані, починаючи від одягу (не виключаючи чобіт!), а кінчачи ложкою і якоюнебудь посудиною (коновки, бочівочки). Краса гуцульських писанок відома також широко і їх можна подибати по всіх більших музеях давної Австрії. Керамічні вироби на гуцульських мотивах — особливо пістинських гончарів — находили все і находять широкий попит. І все те роблять прості Гуцули й Гуцулки, самоуки, які не вчилися в ніяких школах, та переважно навіть неписьменні; роблять усе те простими приладами, які дуже часто ладять собі також самі. Чогож вони доказали би, коли пройшли би систематичну науку в фахових школах, під проводом учителів, що розуміють народне мистецтво, люблять його і хотіли би працювати для його дальшого розвитку.

Перед війною порушував дехто в нашій пресі справу заснування промислової школи для Гуцулів у Косові й Жабю з відділами: різьбарсько токарським і столярським; шлюсарським і електромеханічним; архітектурним (Гуцули знамениті будівничі і ходять навіть на доли будувати деревляні церкви та мости). І колиб не була вибухла війна, то хто знає, чи нині не мали би Гуцули такої школи хоч з двома-трьома відділами на разі, а так не мають навіть порядної народньої школи, крім звичайних одноклясівок, і то обсаджених дуже часто ворожим до них елементом.

Коли одначе наша суспільність схоче піддержати се талановите наше племя, то до сього трафляється тепер добра нагода. По довгих заходах і приготованнях уконституувалася дня 4. вересня в Косові спілка під назвою „Гуцульське Мистецтво“, до якої увійшли місцеві й деякі позамісцеві діячі, як: адвокат д-р Рондяк, судія Лаврівський, був. учитель Побігущий, міщанин Библюк, о. Герасимович, парох Старого Косова, п. Стрийська, Могильницький з Коломиї й инші. До дирекції увійшли: Михайло Куриленко, відомий кооператор, суддя Лаврівський і Ґелетович (iunior). Спілка поставила собі метою:

1) Консервувати, розвивати та розповсюднювати красші гуцульські мистецькі витвори.

2) Організувати та підпирати гуцульських артистів, доставляти їм потрібні матеріяли, перебирати їх вироби, уладжувати з них виставн та вишукувати для них місця збуту.

3) Збирати при своїх робітнях взірці й самі що найкрасші вироби, які в часом могли би перейти на власність українського Національного Музея.

4) Заснувати при своїх робітних школу артистичного гуцульського промислу в ріжних його галузях.

Спілка має вже льокаль і відкриває на разі відділи: ткацьких виробів, вишивок і гуцульських деревляних різьб. У ткальни будуть виробляти ткачі килими, ліжники, портієри й обруси, які вже можна тепер замовляти. Так само можна замовляти жіночі національні (і гуцульські) строї та гарнітурні вишивки для меблів. Замовлення висилати на адресу: Мих. Куриленко, директор спілки „Гуцульське Мистецтво“, Косів (via Коломия). В міру збільшування капіталу будуть розширятися робітні, тому пожадані спільники зі значнійшим капіталом за окремими умовами.

З заснованням спілки можуть не тільки наші інтелігенти, особливо заможнійші, замовляти ріжні артистичні вироби для прикраси своїх кімнат, але й церкви, і на се повинні звернути особливу увагу отці парохи. В кождій церкві повинен бути хоч один килим та кілька ліжників для застелювання підлоги перед вівтарем, церковне білля повинно бути артистично вишите, а свічники, трійці, павуки, напрестольні хрести й ручні гарно вирізьблені. Багатші церкви повиннiб мати різьблені рами при образах, тетраподи, кивоти. Чистенька і гарно прибрана церква притягає до себе людей не менше, як гарний спів, і тому про се треба завсіди памятати. Можна надіятися, що й товариство „Достава“ увійде в близші зносини з „Гуцульським Мистецтвом“, бо се лежить також в її інтересі.

В. Гуцуляк.

Економічна хроніка.

Закордонна торговля Німеччини в другій четвертині 1922 р.

Торговельний біланс Німеччини в другій четвертині біжучого року був для Німеччини значно менше вигідним, ніж в першій четвертині. Збільшився привіз і рівночасно зменшився вивіз. Надвижка привозу виносить 2,15 міл. тон. Найбільше зменшився вивіз в червні. Вивіз зменшився не зважаючи на упадок вартости німецької марки; явище це стоїть в звязку з упадком цін на закордонних ринках і рівночасним піднесенням цін в Німеччині. Німецькі ціни постепенно зрівнюються з світовими цінами й треба сподіватись, що ріжниці, які тут ще істнують, в короткому часі зникнуть цілком. Німеччина, використавши свої запаси сирівців, мусить закупляти їх на закордонних ринках в дорогій валюті.

По урядовим даним привіз в другій четвертині виносив 40,3 міл. цет. метр., вивіз 18,8 міл. цет. метричних.

Нижче наводяться цифри, які дозволяють порівняти обороти в другій четвертині 1922 р. з оборотом 1913 і 1921 року.

		Привіз	Вивіз	Сальдо
2. четверт.	1913	18,95	19,04	+0,09
3. „	1921	6,42	5,25	—1,17
4. „	1921	7,63	4,81	—2,82
1. „	1922	6,40	5,92	—0,50
2. „	1922	10,73	6,15	—4,58

З вижче наведеного виникає, що привіз в порівнанню з 1913 роком зменшився на 43 проц., натомісць вивіз зменшився майже в три рази.

Кріза в Лодзінському районі.

На протязі останнього тижня на лодзінському ринкові спостерігається кріза, яка почалась з моменту піднесення курсу польської марки. Не зважаючи на зниження гуртових цін на 15 проц., місцеві купці здержуються від закупок, рахуючи на дальший упадок цін на закордонну валюту, а в звязку з тим й на мануфактуру. Вивіз товарів з Лодзі зменшився до мінімума, провінціяльні купці, що приїхали до Лодзі для закупок, виїхали, не закупивши товарів. В звязку з цим помічається зменшення продукційности фабрик; деякі фабрики припинили свою роботу на два тижні, маючи на увазі надалі обмежити число робочих годин в тиждневі.

Совітська Україна на пражській ярмарці.

На пражській ярмарці зразків цеї осени у перше були виставлені експонати совітської України. Ці експонати займають площу в 200 метрів. Вони поділяються на дві частини. В першій частині розміщена сировина, яку має тепер совітська Україна; друга частина уявляє вироби української хатньої промисловости. В одділі сировини виставлено зразки хутрів і шкір, щетини, вовни, лікарських ростин, деревляних товарів, рогу, копитів, спірту, смоли, соди, нафталіну, камінного вугля й инших товарів. До кожної групи додані діяграми з статистичними даними. В другому оддїлі уміщені зразки українських хатніх виробів, які експортується всеукраїнською спілкою кустарних кооперативів.

Знижання цін в Чехії.

За останній час у Чехії констатується зниження цін. Шкіри впали в ціні на 20–25%. Подешевів камінний вугіль, мука, кава, какао, риж, чай. Впали ціни на мясо. Сподіються дальшої знижки цін.

Польська внутрішня позичка.

Міністерство фінансів має намір випустити внутрішню позичку з терміном на 5 років з 8 в облігаціях по 50.000 мп. Позичка буде мати своїм фондом золотий франк.

Урожай хлібів і трав в Росії і на Україні.

Офіціяльні дані про урожай хлібів і трав на 1. серпня, подані в „Економ. Жизни“, малюють становище в слідуючий спосіб:

В споживаючому районі жито на 1. серпня майже скрізь достигло і жнива вже були розпочались. Збір нище середнього мав місце лише в приозерних губерніях —1, 8, в решті губерній він розцінювався 2, 6—2, 7. По цілому району взагалі врожай жита по місцевим даним треба уважати трохи нижчим середнього, але всеж досить близьким до нього — 2, 6.

Ярина. Вигляди на урожай головних ярових хлібів і ячменя трохи знизилися: 2, 8 і 2, 7 проти 2, 9 і 2, 8 на 15. липня. Причиною знищення росліннок являються дощі. Зниження головним чином торкнулось приозерних губерній і центрально промислових. Кращого урожая вівса треба сподіватися в групі західних губерній з смоленською губ. на чолі...

Урожай другорядних яровин а власне — гречки предбачається середний — 2, 9, проса — лише середнього — 2, 1.

Загальна оцінка урожая всіх хлібів в цьому районі — 2, 6 — збір близький до середнього, але низче його.

В продукуючому хліб районі урожай жита розчислюється, як середній — 3, 0. По групах губерній: в губерніях уральських й центрально-хліборобських трохи висче середнього — 3 2і 3, 1; в приуральських і середноволжських — 2, 9, в нижньоволжських — 2, 8.

Урожай вівса так само середній. По ґрупах губерній: приуральські і центрально-хліборобські урожай вівса середній, трохи кращий овес в уральських губерніях — 3, 2, гірше в середно-волжських — 2, 8 і ще гірше в нижньо-волжських — 2, 6.

Пшениця трохи нижче середнього — 2, 8; кращий урожай в уральських губерніях — 3, 1; близький до середнього в центрально-хліборобських губерніях — 2, 8; найгірший — 2, 6 — в волжських і приуральських губерніях.

Урожай гречки й проса виносить 2, 3—2, 4 себто є він нижче середнього. Просо нижче середнього майже скрізь й особливо в нижньо волжських й приуральських губерніях. Гречка гірша усього в центрально-хліборобських губерніях — 2, 1, в решті губерній урожай її наближається до середнього, а подекуди є середнім.

Загальна оцінка урожаю всіх хлібів в продукуючому районі в цілому визначається — 2, 8. На 15. липня було — 2, 9, на 15. червня — 3, 0; урожай знизився коштом ярини наслідком посухи й спеки.

Кіргізська С. С. Р. По даним на 1. серпня урожай хлібів в К. С. С. Р. визначався в 2, 7, проти 3, 0 на 15. липня. Головною причиною зниження оцінки був вплив дощів й велика засміченість хлібів. Вигляди на урожай пшениці знизились з 3, 1 до 2, 7 проса з 2, 7 до 2, 2 вівса з 2, 9 до 2, 7.

В Сибіру урожай на 1. серпня розцінювався так само, як на 15. липня — 2,6. Урожай жита визначується числами 3,0, пшениці 2,6, вівса 2,7. Найнижчий урожай одержано в Новониколаївській губ. й сусідній з нею Омській.

По цілій РСФСР. в середньому урожай визначається в 2,8, себто трохи нижче середнього. На 15. липня відповідна оцінка виносила 2,9, а в попередні терміни 3,0.

Українська ССР. На час укладення огляду на 1. серпень нових даних одержано не було. По даним на 15. липня найкращий урожай мав дати ячмінь 3,4 вижче середнього, ярова пшениця, жито й овес дали збір на 3,1, гречка і просо на 2,8, озима пшениця 2,4, загалом по всім хлібам урожай оцінюється в 3,0. По районам кращий урожай вижче середнього одержаний в лівобережних, північних губ., в правобережних і степових полудневих — середній.

Курс грошей.

Львів, дня 17. вересня 1922.

Доляри американські	7.790—7.810
„ „ (1. і 2-ки	7.690—7.710
Доляри канадійські	7.600—7.625
„ „ (1. і 2-ки	7.500—7.525

Марки німецькі	8·50—3·60
„ „ (сотки)	5·20—5·51
„ „ (дрібні)	5·00—5·30
Леї румунські	40·00—4·00
„ (дрібні)	42·00—4·400
Корони чеські	23·00 24·00
„ „ (дрібні)	22·00—2·5·00
Австрійські тис. нов. ем.	600·00—650·00
„ „ ст. ем.	1.620·00—1.650·00
„ сотки нов. ем.	60·00—65·00
„ 50 кор.	35·00—45·00
„ 20 кор.	24·00—28·00
„ 10 кор.	12·00 14·00
„ 1, 1 2-ки	0·40—0·50
Рублі 5-сотки	130—160
„ сотки	130—160
„ 25-ки	100—1·0
„ дрібні	0·60—0·70
„ думські 1.000 ки	20·00—30·00
„ „ 250-ки	15·00—20·00
Карбованці	4·00 6·00
Гривні	1·00 7·00
Франки французькі	560·00—600·00
Фунти стерлінгів	32.000·00—32.700·00
Франки швайцарські	13.500·00—14.300·00

Золото.

20 кор.	24.800·00—25.500·00
20 франк.	23.500·00 24.200·00
20 марк. нім.	27.700·00 28.300·00
фунти стерлінгів	31.000·00 34.500·00
10 рубл.	33.000·00—3[illegible].600·00
Доляри	6.300·00 6.500·00

Срібло

Корони австр.	480·00 500·00
5 кор. австр.	2.700·00—2.750·00
Фльорени австр.	1.370·00 1.420·00
Рублі	2.200·00—2.300·00
Копійки	10·00 10·50
Доляри американські	5.000·00—5.100·00
„ „ полов. і ¼	4.800·00—4.900·00
Доляри канадійські	4.500·00 4.700·00
„ „ дрібні	4.000·00—4.300·00
Леї румунські	5[illegible]·00—650·00

ВП. Передплатників в Чехо-Словаччині просимо отсим складати передплату за наш часопис в Банку Чеських Леґіонів в Празі на конто Видавн. Спілки „Діло" у Львові, а нас повідомити листівкою. — *Адміністрація.* 1—4

✝ Посмертні згадки.

Михайло Панас. Поручник Михайло Панас один із замітніших постатей між старшинами українського війська. Людина щира та отверта, енергічний, залізної волі, завзятий та відважний, тип справжнього жовніра. Характер прямий та чистий. Один із перших організаторів нашої кінноти в перших днях польсько-українських боїв в Галичині та один із кращих провідників нашого кінного війська у визвольній боротьбі 1918—1920 рр.

Народився 1897 р. як селянська дитина в Діднлові коло Камінки струм. учився в філії української гімн. у Львові. Брав живу участь в студентському життю, в організації перших пластових дружин. З вибухом світової війни вступає до УСС. В літі 1915 р. коли при кіннім загоні сотн. Фаркаша твориться і українська сотня пок. Панас вступає до неї. Бере участь в усіх боях сотні, а коли сотню розвязано, переноситься до австр. війська, кінчить старшинську школу кінноти в Штокерав. Переворот застає Його в Празі. Зараз спішить в рідне село, організує там сотню і йде на відсіч Львова, бореться в критичних кінцевих днях листопада 1918 р. під Куликовом. В початку грудня з наказу Нач. Ком. іде до Тернополя та Підволочиск, там з великим трудом збирає сотню кінноти та з нею переходить під Львів, а опісля до V. бриг. під Угнів. З молодечим запалом та завзяттям віддає себе цілого тяжкій службі. Є всюди, де сего вимагає потреба, строгий для підчинених, та передовсім для себе самого. Його сотня є пострахом для ворога, чи то під Равою-Угновом, чи підчас відвороту за Збруч. Як передна сторожа I корп. переходить ціле Правобереже — бої під Ялтушковом, Баром, Винницею, Бердичевом, здобуття Києва та відворот, тяжкі бої з Денікіном та большевиками. Критичний час переходів Галицької Армії під весну 1920 р. застає Його хорого на тиф. По видужанню в лічниці в Камянці на Поділлю іде до групи ген. Краєва, а разом з нею переходить на Чехословаччину. Тут студіює право — в перших днях липня с. р. мав здавати II. правн. іспит на чеському університеті в Празі. Та лиха доля судила инакше. В студентській харчівни заражується черевним тифом. Його виснажений організм не видержав. Тиф потягнув за собою запалення легких та запалення мозкової опони. І не судилось Йому, що був в тільки небезпеках, згинути воєцькою смертю, — помер 19. серпня с. р. в Празі в виноградській лічниці, далеко від рідного краю та від своїх товаришів, яких так любив. В. Й. П.!

✝

Ангелина Гайдучок

народня учителька

померла 19. вересня 1922 проживши 27 літ.

Похорони відбудуться в четвер, д. 21. вересня 1922, з передпохорон. дому при вул. Кохановського 94., о год. 5. попол. на Личаківське.

ОПОВІСТКИ.

Повік! Зїзд товаришів матуристів гімназії в Коломиї з року 1897 відбудеся 30. с. м. Дня 29. с. м. о годині 18. збірка в цукорні Рігетого. Зголошуватись писемно до товариша Маріяна Шефера нотара в Судовій Вишни. 721 1—1

Позір Камінеччина! Дня 1. жовтня с. р. о 8. год. вечером відбудеся в Камінці Струмиловій концерт львівського співацького тов. „Бандурист". По концерті вечерниці з танцями за запрошеннями. Стрій звичайний. Буфет складаний. 720 1—1

Перегони каколесників 1 жовтня 1922. 1) Участь в перегонах можуть брати тільки члени українських товариств. 2) Зголошення і вписове мп. 300 приймає забавова секція С. Б. до дня 29. вересня б. р. включно. В надзвичайних случаях може приняти зголошення ще на годину перед перегонами комітет суддів і в такім случаю може визначити спеціяльні услівя. 3) Початок перегонів о год. 2-ій по пол. Старт і мета за стрийською рогачкою. Збірний пункт всіх учасників під до 2-ої на площі Сокола Батька. 4) Їзда відбувається в напрямі на Миколаїв н/Дн. де на половині дороги (25 км.) буде очікувати комісія, при якій можна задержатись, але не обовязково. 5) Учасники яким підчас перегонів зіпсується колесо або лучиться щось иншого, що не зможуть продовжувати їзди, мають вертати пішки в сторону Львова або очікувати на місци фіри, які в відступах будуть їхати за каколесниками. 6) Перед самими перегонами на збірнім пункті учасники піддадуть ся лікарським оглядинам. 7) О год. 8-ій веч. цього самого дня в домівці Сокола Батька будуть роздані приходко нагороди. Секція забавова „Сокола Батька". Львів, Руська 20. 623 3—3

Заява. Заявляємо, що письмо фірми „Волокно в Гребенним з дня 13. VI. 1922 ч. 388/22 звернене до Вп. п. Миколи Кожушка в Раві руській, заключаюче під 4) слова обиди, було зредаґоване одиноко особисто горожих услові день, а нами несвідомо підписане. Приймаючи запропоновану нам Судом угоду, перепрашуємо п. Миколу Кожушка за заподіяну йому обиду. Рава руська 13. IX. 1922. Осип Шибакевич, Стефан Влащин. XXIV 1—1

На „Рідну Школу" зложив о. Волод. Підфиський 1000 мп. замість желань з нагоди вінчання п. Мирона Лузького, за що складає щиру подяку Головна Управа УПТ. IX 1—1

З приводу перенесення гімназійного професора Івана Юліяна Шпитковського з Бережан до гімназії в Тарнобжегу зложили товариші учителі Українці, квоту 14.000 мп. на Рідну Школу місто прощального вечера, а о. А. Содомора парох Бокова 5000 мп. 719 1—1

Катехити, бажаючі взяти участь в реколекціях зволять зараз повідомити карткою Ректорат львівської Семинарії та привезти з собою: коц, простирало і подушочку. 726 1—1

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Хто знав би, що сталось з Марійкою Волошинівною, що в 1920 р. в вересни була на посаді за большевиків в Зборові і під загрозою з ними виїхала на Україну, зволить ласкаво повідомити її рідню. Заграничні часописи просить ся о передрук. Іван Волошин Озірна (коло) пов. Зборів. 694 2—3

Дрібні оголошення.

Пошукую інструктора (ку) до двох панночок з клас VI. і VII. гімн. клясичної на село. Услівя: вільне удержання і доплата місячно мп. 5.000. — Оферти слати до Адміністр. „Діла" під „Д. М." 722 1—3

Фільософ шукає мешкання у Львові при українській родині. — Зголошення до Адмін. під „Тернопіль". 7201 1—1

Член редакції „Діла" просить в української інтеліґентної родини одну кімнату. — Адмінстр. „Діла".

Двох кравецьких челядників прийме кравецька робітня українського Дому Інвалідів, при вул. Софії 25. — Зголошення сейчас. XXII 1—3

Токарні Стругачка, Вертачка, Гебльмашина, Тягмові пили, Циркулярки, Ковадла, Віндя, Трансмісії, Паси поручає „Пільот" Львів Баторого 4. 12776) 0—30

Адвокат у Львові пошукує від 1. падолиста с. р. рутинованого конципієнта, по змозі з правом себе витупи. Зголошення з поданням услівий і коротког curriculum vitae насилати до адміністрації „Діла" під „Адвокат". 632 4—?

Продам, з причини виїзду один моргов[illegible] овочевий сад (понад 500 овочевих дерев в Миславій коло Дидьовичі. Близшу відомість подасть: Марія Тревільова (Alliance) Львів ул. Пальська ч. 3. 7·5 2—3

Оженюсь з панночкою, порядною, інтеліґентною до літ 25, котрої родичі поможуть мені у винайденню відповідної посади в банку в більшім підприємстві промисловім або торговельнім. Маю укінчений однорічний курс для абітурієнтів при польській торговельній академії. Зголошення прошу слати до Адміністрації під „Правник". 697 2—2

Для повертаючих з Америки! 10 моргів огороду, інспекторна земля, сад добірних овочів понад 1200 дерев, новий мешкальний дім, будинки огороджені дротяною сіткою півтора метра високою, 2 кільометри від міста продасть Агенція Фортуна, Львів вул. Фредрів ч. 8 696 2—3

Спільного Інструктора (рку), що приготовив би ученицю VII. кл. гімн. до семинарійної матури пошукує гр. кат. ур. пар. в Несторовичах п. Озівна. — Ціле удержання і 15.000 мк. міс. Обняття посади сейчас. 698 2—3

Пошукую сейчас інструкторки для 3 учениць з класи III, V і V гімназ. Вигородження після умови. — о. Юліян Адріянович Густавович. 734 2—5

5000 Мкп!

на відбудову „Народного Дому" в Ходорові на безпроцентову позичку зложили і кличуть:

12) Гринак Юрко з Ходорова кличе: Лисого Матвія, Головацького Василя, Баковського Петра—всіх з Ходорова, 13) Закаляк Михайло з Ходорова кличе: Пішка Дмитра з Городища, Пашка Гриця з Руди, Буцку Івана з Григорова, 14) Лисий Матвій з Ходорова кличе: Мажевського Осипа і Кудлякову Марію — обоє з Ходорова, 15) Кащинський Стах з Ходорова кличе: Кохана Івана зі Станковець, Гордевську Антона і Парипу Петра — обох з Дібрівки, 16) Волінська Марія з Ходорова кличе: Стасишинову Магдалину, Капинську Анастазію і Салякову Евдокію, 17) Любинецький Яким з Ходорова кличе: Климковича Антона, Зубрицького Івана і Ластовецького Стефана—всіх з Ходорова, 18) Ціхівська Марійка з Ходорова кличе: інж. Геваницького Йосифа з Ходорова і д-ра Трояна з Девятник, 19) Сохан Антін з Ходорова кличе: Данилюка Льва, Кордубу Теофіля і Стиранівського Симеона — всіх з Ходорова, 20) Саляк Олекса з Ходорова кличе: Левицького Івана з Григорова, Гериха Стефана з Дулібі і Калиняк Стефана з Ходорова, 21) Маньків Матвій з Отиневич кличе: Головчака Романа, Коновського Антона і Миговича Олексу — всіх з Отиневич, 22) Костик Михайло з Отиневич кличе: Сирка Миколу, Яворського Киприяна, Гулея Романа—всіх з Отиневич. 23) Стасишинова Магдалина з Ходорова кличе: Кудликову Анну, Кордубову Стефанію і Коновальцеву Анну — всіх з Ходорова, 24) Данилюк Лев з Ходорова кличе: Олійника Онуфрія, Худика Володимира і Гришака Н. машиніста — всіх з Ходорова, 25) Головацький Василь з Ходорова кличе: Воробця Прокопа, Стирановського Михайла, Воробця Павла усіх з Ходорова 26) Лушпак Іван з Городища, кличе: Шараварy Івана, Пашка Ілька, Миндюка Дмитра, Пашка, сина Луки, усіх з Руди, 27) о. Соколовський Віктор з Молотова, кличе: о. Н. Мельничина з Новоселиць, о. Я. Глинського з Молодинча, о. М. Волинця з Загречка. 28) о. Щербанюк Іван з Букавовець, кличе: о. В. Сайкевича з Васючина, о. О. Лопушанського з Чагрова, о. В. Стрільчишского з Вишнева, 29) Мацьків Олекса зі Стрілиск Нових, кличе: Березовського Івана, Лисевого Стефана, Гераха Дмитра, усіх з Кісела. 30) Ніжанковський Іван з Ходорова кличе: о. І. Фацієвича зі Стрілиск Нових, Ґонтарського Григорія з Ходорова, Саляка Олексу зі Станиславова.

СПІВАНИК для дітей дошкільного та - - шкільного віку - - Мих. Гайворонського

укладу 2-2

МАЄ НА СКЛАДІ КНИГАРНЯ СТАВРОПИГІЙСЬКОГО ІНСТИТУТА в підначмі Українського Педаґоґічного Товариства — — ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 3. —

ВЗУТТЯ вибагливе і звичайне, заграничне і краєве по найдешевших цінах — гурт. і детайльно до набуття у фірми:
А. Круман і Б. Фрухтер
Львів, РИНОК Ч. 29, в пасажі Андрольного
473 1-16

ОРІХІВ волоських і ліскових ваґоново потрібно
Фрмі „МЕЛЬМА“
ЛЬВІВ, Зиблікевича 24. 2 2

Купуємо всяку скількість!!!
ЛЕН — КОНОПЛІ — ПРЯЖУ
XXIV. 9—10
При вагонових офертах посилати прібки. — —
ПОЛОТНО, Львів, Зіморовича 20.

БІЛЛЯ ГОТОВЕ
і на замовлення після міри в краєвій фабриці білля
ШИМОНА РАДА
Львів, Словацького 2

Зефіри, полотна в найлiпшій якости та по дешевих цінах. 6-10 XXIV.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Кружка У. П. Т. в Бібрці
відбудуться 28. вересня ц. р. о год. 12. в пол.
716 1—1
СТАРШИНА Кр. У. П. Т.

ПИТНИЙ МІД „СТАРОСТА“
тільки на правдивому пчільному меді фірми
:: І. А. БАЧЕВСКІ ::
ЛЬВІВ, Знесіння коло Львова. XXIV. 1–2 Рік заложення 1782.

ПІДРУЧНИК КНИГОВОДСТВА В КООПЕРАТИВНИХ СПІЛКАХ
С. Герасимовича, потрібний так до науки в школі і на курсах, як і в практиці при книговодстві.
Ціна Мп. 800·—
До набуття в книгарнях і Народній Торговлі у Львові, Ринок ч. 36., та в Краєвім Союзі господарських Спілок, Львів, вул. Зіморовича ч. 20, II. пов. 702 2—3

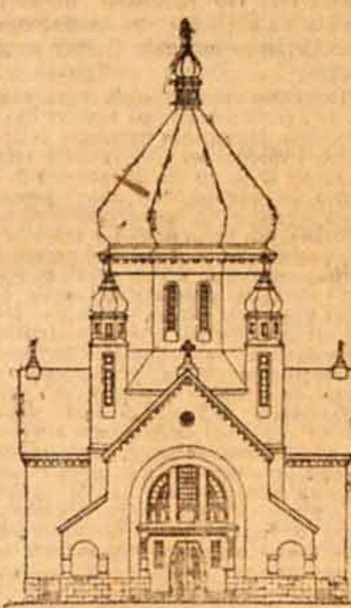
ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Кружка У. П. Т. в Жабю
відбудуться 8. жовтня ц. р. о год. 12. в пол.
717 1—1
СТАРШИНА Кр. У. П. Т.

Складайте жертви на Рідну Школу.

ЛИСИ лише у Артура Пайцера Пасаж Гавсмана 5.
Нехай кождий переконається про найнищі ціни.
Адр. тел.: Пайцер, Львів.
718 П. Гавсмана 5. 1-2

ПЕРША ХРИСТІЯНСЬКА ТОРГОВЛЯ РІЛЬНИЧИХ МАШИН І ГОСПОДАРСЬКИХ ЗНАРЯДІВ
:: І. ЛЕВИЦЬКОГО ::
в СТРИЮ, площа Торговиці (власний дім).
Має на складі кератові молотільні, ручні керати Січкарні, млинки до чищення збіжа. — Вертгаймівські каси. — Власна фабрика плугів.
687 Продаж по фабричних цінах. 4–6

ЦЕРКВИ
будинки, млини, доми, фабрики, камяниці і т. д XVI. 7–20
проєктує і будує — а також :: :: достарчає увесь потрібний :: ::
БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ „УБУС“
(Український Будівельний Союз)
ЛЬВІВ, вул. Оссолінських ч. 6.

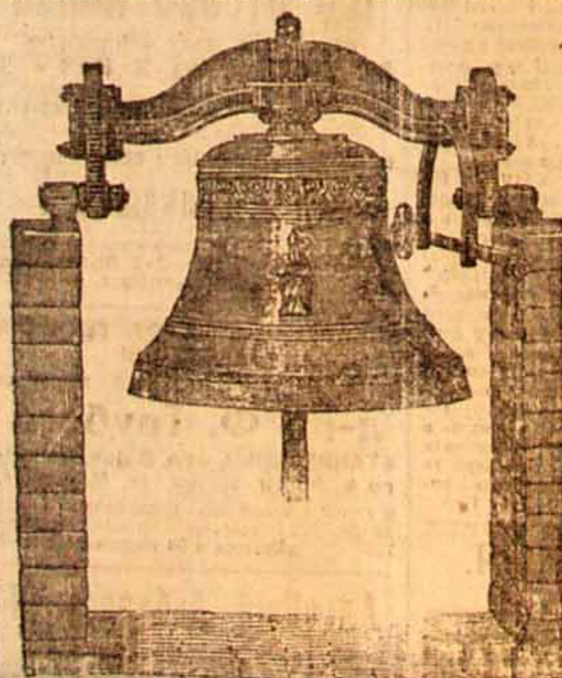

КІНОТЕАТРИ
КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА
висвітлюють від 20. вересня 1922 р. атракційний архитвір американської фабрики „Universal“ Film Mfg. Co. в Новім Йорку на підставі Данила Дефо р. з.:
„РОБІНЗОН КРУЗО“
Все, що вимріяла найсміліща фантазія славного англійського письменника Данила Дефо, відтворила американська фабрика з найбільшою точністю. Сей архитвір заохочує молодь та зворушує старших.

ВУГЛЕВЕ БЮРО В. ТІҐЕР
Львів, Пасаж Гавсмана 9.
приймає замовлення на горішношлеський і краєвий вугіль, також і кокс по конкуренційних цінах з швидкою доставою.
724 1 5

Присилайте передплату!

ЦЕРАТИ відпрасовані і на метри
фіранки — капи на ліжка
портієри — обруси 1-9
хідники — меблеві матерії
дивани — матераци і сінники
лінолеум — стори до вікон
ТАПЕТИ в найбільшім виборі поручає
Е. Нічавес і Я. Марґулес
Львів, Сикстуська 18.

Багато листів з подякою!
НАЙЛІПШІ ДЗВОНИ
з передвоєнного матеріялу
достарчає під ґарантією 362 8–20
„РИЗНИЦЯ“
ТОВАРИСТВО ЗАР. З ОБМ. ПОР.
В САМБОРІ
ДЗВОНИ ДОСТАРЧАЄ В ПРОТЯГУ 1 МІСЯЦЯ.
ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ ВІДВОРОТНОЮ ПОЧТОЮ.

За редакцію відповідає Володимир Целевич.

З друкарні Спілки „Діло“ Львів, Ринок ч. 10